

P . E. Society's

**Modern College of Arts, Science and Commerce,
Ganeshkhind, Pune - 16**

END SEMESTER EXAMINATION : APRIL / MAY - 2024

Faculty : Arts

(Semester - IV)

Program : Arts

Program (Specific) : BA (Arts)

Class : SYBA

Course : Geography (Population Geography – II)

Course Code : 23GG – A2431 (DSE – 1B)

Paper : II

SET : B

Course Type :

Max. Marks : 70

Time : 3 Hours

Total Pages : 3

Instructions to the Candidates :

- 1. All questions are compulsory. Attempt all questions.*
- 2. Figures to the right indicate full marks.*
- 3. Draw neat diagrams whenever necessary.*
- 4. Use of map stencils is allowed.*

Q. 1. Answer the following questions in one or two sentences. (Any 10)

20

- a) Write any two problems of overpopulation.
- b) According to Malthus theory, population growth occurs to which proportion?
- c) In which year population control programme was started in India?
- d) What is under population?
- e) State any two problems of urbanization in India.
- f) Name any two countries in the world with hundred percent (100%) urbanization.
- y) Write any two criticisms on Malthus theory of population growth.
- r) Name any two infectious diseases.
- l) What is meant by urbanization?
- v) Which country has the largest number of elderly people in the world?
- m) Define per capita income.
- n) Mention any two disadvantages of China's population policy.
- s) How India's rank in terms of Human Development Index (HDI) compared to the world?
- t) Name any two health indicators.

Q. 2. Write short notes on. (Any 4)

20

- a) Optimum population.
- b) India's Population Policy.
- c) Gender Development Index (GDI).
- d) History of urbanization in India.
- e) Population problems in developed countries.
- f) Human Development Index (HDI).

Q. 3. Answer the following questions in 200 words. (Any 3)

18

- a) State the advantages of under population.
- b) Briefly discuss the problems of urbanization in India.
- c) Discuss in brief contribution of five year plans to population policy in India.
- d) Write brief information about NITI Commission (NITI Ayog).
- e) Write information about population - a resource.

Q. 4. Answer the following questions in 300 words. (Any 1)

12

- a) Write detailed information on population problems in India.
- b) Discuss Karl Marx theory of population in detail.

मराठीत भाषांतर

द्वितीय वर्ष कला (SYBA)

लोकसंख्या भूगोल – II (सेमिस्टर – 4)

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना :

1. सर्व प्रश्न अत्यावश्यक आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3. आवश्यक असेल तिथे सुबक आकृत्या काढा.
4. नकाशा स्टेन्सील वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न – 1, खालील प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 10)

20

- अ) अतिरिक्त लोकसंख्येच्या कोणत्याही दोन समस्या लिहा.
- ब) माल्थसच्या सिद्धांतानुसार लोकसंख्येची वाढ कोणत्या श्रेणीनुसार होते?
- क) भारतात लोकसंख्या नियंत्रण कार्यक्रमाची सुरुवात कोणत्या वर्षी झाली?
- ड) न्यूनतम लोकसंख्या म्हणजे काय?
- ई) भारतातील शहरीकरणाच्या कोणत्याही दोन समस्या सांगा.

- फ) जगातील शंभर टक्के (100%) नागरीकरण असलेल्या कोणत्याही दोन देशांची नावे सांगा.
- य) माल्थसच्या सिद्धांतावरील कोणत्याही दोन टिका लिहा.
- र) कोणतेही दोन संसर्गजन्य रोग सांगा.
- ल) शहरीकरण म्हणजे काय?
- व) जगातील सर्वात जास्त वृद्धांची संख्या असणारा देश कोणता?
- म) दरडोही उत्पन्नाची व्याख्या लिहा.
- न) चीनच्या लोकसंख्या धोरणाचे कोणतेही दोन तोटे सांगा.
- स) जगाच्या तुलनेत मानवी विकास निर्देशांकाच्या बाबतीत भारत कितव्या स्थानावर आहे?
- त) कोणतेही दोन आरोग्य निर्देशक सांगा.

प्रश्न – 2, टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

20

- अ) पर्याप्त / इष्टतम लोकसंख्या.
- ब) भारताचे लोकसंख्या विषयक धोरण.
- क) लिंग – विकास निर्देशांक.
- ड) भारतातील शहरीकरणाचा इतिहास.
- ई) विकसित राष्ट्रांमधील लोकसंख्येच्या समस्या.
- फ) मानवी विकास निर्देशांक.

प्रश्न – 3, खालील प्रश्नांची 200 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3)

18

- अ) न्यूनतम लोकसंख्येचे फायदे सांगा.
- ब) भारतातील शहरीकरणाच्या समस्या याची थोडक्यात चर्चा करा.
- क) भारतातील पंचवार्षिक योजनांचे लोकसंख्या धोरणातील योगदान याची थोडक्यात चर्चा करा.
- ड) लोकसंख्या – एक साधनसंपत्ती याविषयी माहिती लिहा.
- ई) नीती आयोगाविषयी थोडक्यात वर्णन करा.

प्रश्न – 4, खालील प्रश्नांची उत्तरे 300 शब्दात लिहा. (कोणतेही 1)

12

- अ) भारतातील लोकसंख्येच्या समस्या याविषयी विस्तृत वृत्तांत लिहा.
- ब) कार्ल मार्क्सच्या लोकसंख्या विषयक सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा.
